ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 13.12.2019 г.
COM(2019) 625 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно изпълнението и въздействието на разпоредбите за доброволно етикетиране съгласно Регламент (ЕО) № 1760/2000, изменен с Регламент (ЕС) № 653/2014

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно член 23а от Регламент (ЕО) № 1760/2000[1] Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който се разглежда изпълнението и въздействието на разпоредбите за доброволното етикетиране на говеждо месо, включително възможността за преразглеждане на посочените разпоредби.

Регламент (ЕО) № 1760/2000 беше приет в периода след кризата със спонгиформната енцефалопатия по говедата (СЕГ), за да се подобри прозрачността и да се засили доверието на потребителите в говеждото месо.

В Регламента бяха предвидени строги правила относно одобрението и използването на доброволна информация, което беше обосновано от сериозна загуба на доверие от страна на потребителите и последващи сериозни смущения на пазара.

Регламент (ЕО) № 1760/2000 беше изменен с Регламент (ЕС) № 653/2014[2], с който разпоредбите за доброволното етикетиране на говеждо месо бяха значително опростени, като основната цел беше намаляване на административната тежест за операторите и компетентните органи, както и намаляване на разходите, които се понасят от операторите за предоставянето на такава доброволна информация.

Измененията правила вече не предвиждат изискване за разрешаване на доброволното етикетиране на говеждо месо. Тази доброволна информация трябва да съответства на хоризонталното законодателство относно етикетирането, и по-специално на Регламент (ЕС) № 1169/2011[3] за предоставянето на информация за храните на потребителите.

---

[1] Регламент (ЕО) № 1760/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юли 2000 г. за създаване на система за идентификация и регистрация на едър рогат добитък и относно етикетирането на говеждо месо и продукти от говеждо месо и за отмяна на Регламент (ЕО) № 820/97 на Съвета, ОВ L 204, 11.8.2000 г., стр. 1.

[2] Регламент (ЕС) № 653/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1760/2000 по отношение на електронната идентификация на едър рогат добитък и за етикетирането на говеждо месо, ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 33.

[3] Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията, ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18.

Съгласно член 23а от Регламент (ЕО) № 1760/2000 целите на настоящия доклад са следните:

- да се оценят изпълнението и въздействието на действащото законодателство на ЕС в областта на доброволното етикетиране на говеждо месо по веригата за доставки, като по-специално се вземат предвид мненията, изразени от компетентните органи, производителите, преработвателите и потребителите;

- да се проучи възможността за преразглеждане на разпоредбите за доброволното етикетиране на говеждо месо.

2. КОНТЕКСТ И ПРАВНА РАМКА

Регламент (ЕО) № 1760/2000 на Съвета беше приет в контекста на загуба на доверието на потребителите след СЕГ; той отмени и замени Регламент (ЕО) № 820/97 на Съвета[4], приет в отговор на сериозните смущения на пазара, предизвикани от кризата със СЕГ. С Регламент (ЕО) № 820/97 беше въведен принципът за индивидуална проследимост на животните и етикетиране на произхода на говеждото месо.

С Регламент (ЕО) № 1760/2000 бяха установени следните елементи:

1. той засили действието на системата за идентификация и регистрация на едър рогат добитък — членове 1—10;

2. с него беше въведена система за задължително етикетиране на говеждо месо, съгласно която операторите, търгуващи с говеждо месо, трябва да посочват на етикета информация относно произхода, по-специално къде животните, от които е получено говеждото месо, са били родени, угоявани и заклани — членове 11—15;

3. с него беше въведена система за доброволно етикетиране, за да се позволи на операторите да предоставят допълнителна информация на потребителите — членове 16—18.

Посочените в точка 3 разпоредби (системата за доброволно етикетиране) бяха изменени през 2014 г. с Регламент (ЕС) № 653/2014, който по същество премахна изискването за разрешения, предоставяни от компетентните органи, за

[4] Регламент (ЕО) № 820/97 на Съвета от 21 април 1997 г. за създаване на система за идентификация и регистрация на едър рогат добитък и относно етикетирането на говеждо месо и продукти от говеждо месо. ОВ L 117, 7.5.1997 г., стр. 1.

доброволната информация върху етикета, както и задължението за извършване на проверки на операторите от независим орган, признат от компетентния орган.

Обикновено доброволната информация върху етикета на говеждото месо включва порода и категория на животните, регион на производство и системи за хранене и производство.

Регламент (ЕС) № 653/2014 измени Регламент (ЕО) № 1760/2000 по следния начин:

- съгласно нововъведения член 15а се изисква по-специално данните да са обективни, проверими от компетентните органи и разбираеми за потребителите;
- освен това съгласно член 15а на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове относно дефинициите и изискванията, приложими спрямо думи и категории думи, които могат да бъдат поставяни на етикетите на предварително опаковано прясно и замразено говеждо и телешко месо.

- В изменения член 22 се предвижда, наред с другото, че ако оператор или организация е етикетирал(а) говеждо месо, без да спази задълженията, предвидени за задължително или доброволно етикетиране, държавите членки, когато е целесъобразно и в съответствие с принципа на пропорционалност, налагат отстраняването на говеждото месо от пазара. Държавите членки могат да разрешат пускането на това говеждо месо на пазара, след като е било правилно етикетирано в съответствие с изискванията на Съюза, при условие че месото отговаря на съответните ветеринарни и хигиенни правила.

2.1 Системата за доброволно етикетиране преди влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014

Преди влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014 общите правила относно разрешаването и контрола на доброволната информация за говеждо месо бяха предвидени в членове 16 и 17 (понастоящем отменени) от Регламент (ЕО) № 1760/2000.

Накратко:

- от оператора се изискваше да изпраща спецификацията за одобрение на компетентния орган в държавата членка, в която се осъществява производството или продажбата на говеждото месо;

- спецификацията трябваше да съдържа информацията, която трябва да присъства на етикета;

- операторът трябваше да създаде специфична контролна система, която да се прилага на всички етапи на производството, включваща контрол, който се осъществява от независим орган, признат от компетентния орган и определен от оператора; тези независими органи трябваше да отговарят на критериите, установени в европейския стандарт EN/45100;

- разходите за контрола, осъществяван от независим орган, трябваше да се поемат от операторите, използващи системата за етикетиране;

- компетентният орган трябваше да разглежда спецификациите и мерките, предприети, за да се гарантира точността на посочената върху етикета информация;

- когато производството и/или продажбата на говеждо месо се осъществяваше в две или повече държави членки, компетентните органи на съответните държави членки трябваше да проучат и одобрят спецификациите, свързани с операциите, които се осъществяват на съответните им територии;

- всяка спецификация, одобрена от държава членка, трябваше да бъде съобщавана на другите държави членки чрез Комитета за общата организация на селскостопанските пазари;

- когато производството на говеждо месо се осъществяваше в трета държава, операторите имаха право да предоставят доброволна информация върху етикета на говеждото месо съгласно Регламент (ЕО) № 1760/2000 след предварително уведомяване на Комисията от съответната трета държава относно следните елементи:

    - компетентния орган, определен за издаване на одобрението;

    - процедурите и критериите, следвани от компетентния орган при проучване на спецификацията;

    - списъка на операторите и организациите, имащи право да използват одобрените спецификации.

- Комисията трябваше да разглежда уведомленията, получени от трети държави, за да оцени доколко процедурите и критериите, приложени от третата държава, са равностойни на стандартите, предвидени в Регламент (ЕО) № 1760/2000;

- уведомленията, получени от третите държави, трябваше да бъдат предадени на държавите членки.

2.2 Доброволно етикетиране след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014

Съгласно член 15а от Регламент (ЕС) № 653/2014:

„*Данните за храните, различни от предвидените в членове 13, 14 и 15, добавени на етикетите доброволно от стопанските субекти или организациите, занимаващи се с продажбата на говеждо месо, трябва да са обективни, проверими от компетентните органи и разбираеми за потребителите*.

Тази информация трябва да съответства на хоризонталното законодателство относно етикетирането, и по-специално на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета...“.

С тази разпоредба правилата за доброволно етикетиране на говеждо месо бяха хармонизирани с правилата за други видове месо и за храните изобщо съгласно хоризонталния Регламент за предоставянето на информация за храните на потребителите[3]; операторите вече могат на своя отговорност да посочват доброволна информация върху етикетите без необходимост от предварително одобрение от компетентните органи и без проверки от трети страни.

В глава V от Регламент (ЕС) № 1169/2011 се предвиждат общи правила относно доброволната информация за храните. По-специално в член 36, параграф 2 от Регламента се посочва, че предоставената на доброволен принцип информация отговаря на следните изисквания:

а) тя не заблуждава потребителя, както е посочено в член 7 от регламента („*практики за обективно информиране*“), по-специално:

- по отношение на характеристиките на храната, и по-специално по отношение на нейното естество, същност, свойства, състав, количество, трайност, страна на произход или място на произход, метод на изработка или производство;
- като се приписват на храната ефекти или свойства, каквито тя не притежава;
- като се твърди, че храната притежава специални характеристики, когато в действителност всички подобни храни притежават такива характеристики, по-конкретно като специално се подчертава

наличието или липсата на определени съставки и/или хранителни вещества;

- като се внушава посредством външния вид, описанието или картинното изображение наличието на определена храна или съставка, докато в действителност даден естествено присъстващ компонент в тази храна е заменен с различен компонент.

б) тя е недвусмислена и не обърква потребителя; и

в) когато е уместно, тя се основава на съответните научни данни.

Позоваването на член 7 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 е от особена важност. Тъй като този член гласи, че предоставената информация не следва да бъде заблуждаваща по отношение, наред с другото, на характеристиките на храната, мястото на произход и метода на изработка или производство, фактически той обхваща цялата информация, предоставяна преди това доброволно върху етикетите съгласно Регламент (ЕО) № 1760/2000. В този смисъл практиките за обективно информиране са гарантирани чрез позоваване на член 7.

3. МЕТОДИКА

Настоящият доклад се основава на следната информация:

- анализ на предходните доклади и оценки, изготвени във връзка с доброволното етикетиране на говеждо месо;
- консултация с държавите членки чрез специфичен въпросник и двустранни контакти;
- консултация със заинтересованите страни чрез специфичен въпросник и двустранни контакти.

3.1 Предходни доклади и оценки

Резултатите от следните проучвания и доклади бяха използвани за оценка на прилагането на системата за доброволно етикетиране на говеждо месо:

а) Доклад на Комисията до Съвета и Европейския парламент относно прилагането на дял II от Регламент (ЕО) № 1760/2000[5];

б) становище за сектора на селското стопанство на Групата на високо равнище от независими заинтересовани страни относно административните тежести[6];

[5] COM(2004) 316 окончателен.

в) проучване за оценка за Комисията „Оценка на правилата на ЕС относно етикетирането на говеждо месо“[7].

3.2 Консултация с държавите членки

За да бъде анализът, извършен в рамките на предходни оценки, интегриран, актуализиран и допълнен, беше събрана информация чрез специфични въпросници, адресирани до компетентните органи на всичките 28 държави членки.

Въпросникът беше представен на заседанието на Комитета за общата организация на селскостопанските пазари, състояла се на 19 юли 2018 г., и раздаден на държавите членки.

Целта на въпросника беше събирането на информация, становища и оценки от компетентните органи, отговорни за прилагането на системата.

По-специално държавите членки бяха помолени за следното:

- да предоставят информация дали са поддържали национална система за уведомления и контрол във връзка с доброволното етикетиране на говеждо месо след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014;

- да представят оценка на пазарния дял на говеждото месо, което е било доброволно етикетирано, преди и след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014;

- да посочат кои са били основните информационни елементи, предоставени съгласно системата за доброволно етикетиране;

- да посочат броя на извършените проверки и процента на несъответствие преди (2013—2014 г.) и след (от 2015 г. насам) влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014;

- да предоставят информация за видовете несъответствия, установени във връзка с доброволното етикетиране на говеждо месо;

---

[6] Становище на Групата на високо равнище от 5 март 2009 г. относно приоритетната област на селското стопанство/селскостопанските субсидии, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/action-programme-for-reducing-administrative-burdens-in-the-eu-final-report_dec2012_en.pdf .

[7] https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/evaluation/market-and-income-reports/2015/eu-beef-labelling-rules/fullrep_en.pdf.

- да предоставят информация за срещнатите затруднения при прилагане на доброволното етикетиране на говеждо месо след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014;

- да оценят основните ефекти (положителни или отрицателни) от опростяването, въведено с Регламент (ЕС) № 653/2014;

- да оценят (по скала от 1 до 5) системата за доброволно етикетиране на говеждо месо преди и след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014 по отношение на следните аспекти: ефективност на системата, надеждност на системата, сложност за компетентните органи, сложност за производителите, административна тежест за компетентните органи, свързана с прилагането и управлението на системата, административни разходи за производителите, капацитет за правилно информиране на потребителите.

12 от 28-те държави членки предоставиха подробни отговори на въпросника (BE-DK-DE-ES-FR-IT-AT-PT-SI-FI-SE-UK). 5 държави членки отговориха, че те не са използвали доброволно етикетиране на говеждото месо преди 2014 г. (BG-HR-LV-LT-PL).

11 държави членки не отговориха или изпратиха частично попълнен въпросник (CZ-EE-IE-EL-CY-LU-HU-MT-NL-RO-SK).

На 8 ноември 2018 г., в рамките на заседанието на Комитета за общата организация на селскостопанските пазари, беше проведено обсъждане с държавите членки относно основните резултати от въпросника.

3.3 **Консултация със заинтересованите страни**

Подобно на консултацията с държавите членки, въпросникът, адресиран до заинтересованите страни, имаше за цел събирането на информация, становища и оценки във връзка със следните аспекти:

- дали предишните правила за доброволно етикетиране на говеждо месо (т.е., одобрение от държавите членки, проверки от трети страни, уведомления и др.) са били считани за полезни в миналото за поддържане на пазара след кризата със СЕГ и за правилно информиране на потребителите;

- дали би имало основателни причини, поради които говеждото месо да бъде разграничено от другите видове месо и храни във връзка с предоставянето на доброволна информация на потребителите;

- как са били възприети предишните правила за доброволно етикетиране на говеждо месо и какви са били основните ефекти (положителни или отрицателни) от новите правила, въведени с Регламент (ЕС) № 653/2014;

- дали потребителите са били запознати с различните правила, прилагани спрямо доброволното етикетиране на говеждо месо преди въвеждането на Регламент (ЕС) № 653/2014, в сравнение с другите видове храни;

- евентуални трудности, срещнати от заинтересованите страни (на съответния пазарен етап) при адаптиране към новите правила, въведени с Регламент (ЕС) № 653/2014, и дали новите правила за доброволно етикетиране на говеждо месо са оказали въздействие (положително или отрицателно) върху маркетинговите стратегии на заинтересованите страни;

- да се оцени (по скала от 1 до 5) системата за доброволно етикетиране на говеждо месо преди и след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014 по отношение на следните аспекти: ефективност на системата, надеждност на системата, сложност за компетентните органи, сложност за производителите, административна тежест за компетентните органи, свързана с прилагането и управлението на системата, административни разходи за производителите, капацитет за правилно информиране на потребителите.

До края на ноември 2018 г. бяха получени седем отговора от следните сдружения: Съюз на търговците на живи животни и месо в Европа (UECBV), Federación Empresarial de Carnes e Industrias Cárnicas (FECIC), Сдружение на месопреработвателите в Британия (BMPA), CULTURE VIANDE, EUROCOMMERCE (3 отговора бяха изпратени от различни асоциирани организации).

4. АНАЛИЗ И РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ

4.1 Анализ на предходните доклади и оценки

Първа оценка на правилата за доброволното етикетиране на говеждо месо беше извършена през 2004 г. от Европейската комисия в нейния „Доклад относно прилагането на дял II от Регламент (ЕО) № 1760/2000“.

В този доклад Комисията отбеляза, че:

- системата за доброволно етикетиране се е използвала основно от оператори в отношенията „дружество-дружество“;

- между търговските партньори е имало сключени договорни споразумения, които са гарантирали предаването на специфична информация за продукта;

- ролята на схемите за доброволно етикетиране е била възприемана по различен начин от компетентните органи, което е довело до различни критерии за разрешаване на спецификациите;

- тези различни подходи са довели до това случаите на взаимно признаване на одобрени спецификации да са рядкост, което е пораждало риск от нарушаване на търговията в рамките на ЕС, както и от нарушаване на конкуренцията между операторите, спрямо които не са се прилагали едни и същи ограничения при получаване на одобрение на техните спецификации.

Втора оценка беше извършена от Групата на високо равнище от независими заинтересовани страни относно административните тежести („ГВР“), създадена през 2007 г., за да консултира Комисията във връзка с изпълнението на Програмата за действие за намаляване на административната тежест в Европейския съюз.

В свое становище относно селското стопанство/селскостопанските субсидии от 5 март 2009 г. ГВР определи процедурата за одобрение на спецификациите за доброволно етикетиране на говеждо месо и системата за контрол, заложени в Регламент (ЕО) № 1760/2000, като източник на административна тежест както за операторите, така и за администрациите.

Поради това ГВР посъветва Комисията да премахне изискванията за уведомяване във връзка с използването на допълнителни обозначения върху етикетите, различни от задължителните за говеждото месо.

Според доклада на ГВР това би дало възможност за намаление с 15 % на административната тежест (21 милиона евро от общо 139 милиона евро за етикетиране на говеждото месо) във връзка с идентифицирането на едрия рогат добитък, без да се излага на риск проследимостта, гарантирана от задължителните елементи върху етикета.

Трета подробна оценка, „Оценка на правилата на ЕС относно етикетирането на говеждо месо“, беше извършена по поръчение на Комисията през 2014 г., няколко месеца след приемането на Регламент (ЕС) № 653/2014.

Основните резултати във връзка със системата за доброволно етикетиране бяха следните:

- обемът на говеждото месо, спрямо който са били приложени схемите за доброволно етикетиране, е представлявал средно 23 % от цялото количество

говеждо месо, продавано на националните пазари на шестте държави членки, обхванати от проучванията на конкретни случаи (DE, FR, IT, ES, UK, IE);

- заинтересованите страни са имали различаващи се мнения относно последиците от прилагането на Регламент (ЕС) № 653/2014, с който се опростяват правилата за доброволно етикетиране: някои от тях са оценили високо опростената процедура; други са счели, че е налице риск от влошаване на качеството на цялата система и загуба на доверието на потребителите;

- като цяло потребителите са можели да разбират обозначенията, представени съгласно правилата за доброволно етикетиране. Някои интервюирани потребители обаче са се оплакали, че етикетите, отговарящи на правилата за доброволно етикетиране, често са съдържали твърде много информация. Това е довело до парадокс, изразяващ се в това, че върху етикетите на говеждото месо е била посочена твърде много информация, но без достатъчно пояснения, поради което те са били трудни за разбиране;

- като цяло доброволните означения не са представлявали фактор, който оказва значително влияние върху описаното от самите потребители поведение при покупка[8];

- повечето заинтересовани страни подчертаха, че Регламент (ЕС) № 653/2014 е привел правилата за доброволно етикетиране на говеждо месо в съответствие с общите правила за етикетирането на храните;

- в някои случай доброволните етикети са били използвани единствено при продажбите *дружество-дружество*;

- някои търговци на дребно са изразили опасения, че опростяването от 2014 г. на доброволното етикетиране би довело до разпространение на етикети, гарантиращи в малка степен, че посочената върху доброволния етикет информация е обективна, проверима и разбираема за потребителите, което

[8] Същите заключения бяха направени и в **Проучване на потребителския пазар във връзка с функционирането на пазара на месо за потребителите в Европейския съюз** (SANCO/2009/B1/010). Този доклад показа, че като цяло повече от половината от потребителите се ръководят от три ключови аспекта при закупуване на месо: „срока на годност“/„срока на минимална трайност“ (68 %), цената за килограм (67 %) и цената (67 %). 48 % и съответно 44 % от потребителите проверяват държавата на произход и производителя при закупуване на месо, които представляват задължителни елементи върху етикета. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/meat-market-study-final-report_en_0.pdf.

би могло да увреди репутацията на сектора. Други са счели, че това опростяване представлява положително развитие: опростяването на процедурите позволява на операторите да разработват нова незадължителна информация, отговаряща на изискванията на потребителите.

4.2 РЕЗУЛТАТ ОТ КОНСУЛТАЦИЯТА С ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

По време на консултацията през 2018 г. 12-те държави членки, които отговориха изцяло на въпросника, осигуриха повече от 72 % от производството на говеждо месо в ЕС. Поради това резултатите могат да бъдат считани за значими и представителни за ситуацията в ЕС.

Две държави членки (PT и SI) са поддържали своята национална система за одобрение от компетентния орган и проверки от трети страни във връзка с доброволното етикетиране на говеждо месо и след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014.

Една държава членка (IT) е опростила системата: операторите може да поставят директно върху етикета информацията, която може да бъде извлечена от официален регистър и документи, докато за използването на допълнителна информация трябва да бъде съобщавано на компетентния орган, но без да се изисква формално одобрение.

Една държава членка (FR) посочи, че въпреки опростяването много оператори са продължили да използват спецификациите, одобрени преди 2014 г., и контролът също е бил осъществяван от независим орган. Други оператори са преминали към други национални или европейски схеми за етикетиране и качество или са приложили частни схеми за сертифициране, за да етикетират своите продукти. Новите спецификации вече не се проверяват и одобряват a priori.

Във всички други държави членки, които отговориха на въпросника, системата за уведомления е била напълно отменена, както беше предвидено в новите разпоредби за доброволното етикетиране на говеждо месо.

Много малко държави членки[9] бяха в състояние да предоставят информация относно пазарния дял на говеждото месо, етикетирано с доброволна информация, преди и след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014.

Според проучването за оценка среднопретеглената стойност на говеждото месо, продадено от 2014 г. съгласно схемите за доброволно етикетиране, за шестте

[9] DK, ES, AT, SE.

държави членки, обхванати от проучването (DE, FR, IT, ES, UK, IE), възлизаше на 23 % от общото количество продадено говеждо месо.

Интересен е фактът, че държави членки с висок пазарен дял на месо, предлагано на пазара съгласно схеми за доброволно етикетиране, в отговорите на въпросника не съобщиха за значителни промени. Австрия изчислява приблизителен спад от 5 % на използването на доброволна информация (от 80—90 % на 75—85 % от месото, предлагано на пазара преди и съответно след 2014 г.). Във Швеция този дял се е увеличил от 90 % на 95 %, докато Дания не съобщи за никаква съществена промяна.

Основните данни, посочени съгласно системата за доброволно етикетиране, са били породата и категорията на животните, регионът на производство и системите за хранене и производство.

Нито една държава членка не посочи, че е срещнала затруднения при прехода от предишните правила за доброволно етикетиране на говеждо месо към новите опростени правила.

Опростяването беше счетено от държавите членки, отговорили на въпросника, за основен положителен ефект, като 10 от 12 държави членки признаха, че новата система е рационализирала правилата чрез избягване на всички административни процедури, които са били необходими съгласно предишните правила преди получаването на одобрение на спецификацията. Това е довело до осезателно намаляване на административната тежест за компетентните органи.

Хармонизирането с други видове месо (свинско, птиче, овче и козе месо) също беше признато като положителен ефект, тъй като основанията за по-строги правила по отношение на етикетирането на говеждото месо (кризата със СЕГ) вече не са приложими.

И накрая, държавите членки подчертаха, че опростените правила дават възможност на операторите да реагират бързо на пазарното търсене, ако се наложи посочването на нова информация върху етикетите.

Три държави членки (ES, AT, UK) определиха повишения риск от несъответствия, който се дължи на премахването на контрола от независим орган, като възможна отрицателна последица от новата система.

Това обаче не бе потвърдено от данните за контрола и нивата на несъответствие, установени във връзка с доброволното етикетиране на говеждо месо преди и след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 653/2014. Много държави членки не бяха в състояние да предоставят конкретни данни за контрола на доброволното

етикетиране, тъй като те се събират в обобщен вид заедно с данните за задължителното етикетиране. Четири държави членки (FR-IT-AT-PL) бяха в състояние да предоставят подробни дезагрегирани данни.

През първите три години от прилагането на новите правила (2015—2017 г.) средният процент на несъответствията, докладван от тези четири държави членки, показва, че процентът на несъответствие не варира значително и че новата опростена система не поражда по-голям риск в сравнение с предишната система.

Анализът на оценката, представена от държавите членки във връзка с предишните и новите правила за доброволно етикетиране на говеждо месо — извършена чрез използване на точкова система от 1 (най-ниска стойност) до 5 (най-висока стойност) — показа, че като цяло държавите членки имат положително мнение за опростяването, въведено през 2014 г.

По-специално от държавите членки беше поискано да оценят следните аспекти:

- <u>ефективност на системата</u> — среден брой точки: 3,7 преди 2014 г. и 3,5 след 2014 г.; според държавите членки няма съществени разлики в ефективността на системата; новите правила също са ефективни за осигуряване на ясна информация за потребителите върху етикетите;

- <u>надеждност на системата</u> — среден брой точки: 4,0 преди 2014 г. и 3,5 след 2014 г.; въпреки слабото понижение на средния брой точки резултатите от държавите членки показват, че новата система е почти толкова надеждна, колкото и предишната. Проверките, извършвани от компетентните органи, осигуряват и гарантират добро ниво на надеждност на системата;

- <u>сложност за компетентните органи</u> — среден брой точки: 4,2 преди 2014 г. (сложна и обременяваща) и 2,3 след 2014 г.; в този случай разликата в оценката преди и след въвеждането на новите правила е значителна. Държавите членки считат, че за администрациите е било твърде сложно да управляват предишната система, докато новите правила са намалили сложността на системата;

- <u>сложност за производителите</u> — среден брой точки: 4,3 преди 2014 г. (времеемка и обременяваща) и 2,1 след 2014 г. (по-малко сложна и обременяваща); и в този случай се забелязва осезателно намаляване на присъдените точки. Новата система се възприема като значително по-опростена. Процесът на одобряване на спецификациите и управлението на цялата система са били времеемки и обременяващи за операторите;

- административна тежест за компетентните органи — среден брой точки: 4,1 преди 2014 г. и 2,2 след 2014 г.; предишната система се е считала за обременяваща; новата система е осигурила възможност за значително намаляване на тежестта за компетентните органи;

- административни разходи за производителите — среден брой точки: 4,0 преди 2014 г. и 1,9 след 2014 г.; намаляването на разходите за производителите след опростяването се смята за много съществено. Това е свързано с премахването на контрола;

- капацитет за правилно информиране на потребителите — среден брой точки: 4,4 преди 2014 г. и 3,7 след 2014 г.; макар че този аспект беше оценен високо както в предишната, така и в новата система, предишната система беше счетена за малко по-информативна за потребителите. Чрез избягването на сложните процедури за издаване на разрешения операторите могат да съобщават по-ефективно информация, считана за важна за потребителите.

Изводът, който може да бъде направен от консултацията с държавите членки, е, че те счетоха прилагането на новата система на административно равнище за задоволително.

4.3 РЕЗУЛТАТ ОТ КОНСУЛТАЦИЯТА СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Според оценката от 2014 г.[7] относно правилата на ЕС за етикетирането на говеждо месо нито задължителното, нито доброволното етикетиране на говеждо месо не изглежда да е имало решаваща роля за възстановяването на пазара на говеждо месо след кризата със СЕГ, макар и двете да са допринесли за засилването на доверието на потребителите в говеждото месо.

Заинтересованите страни имат различаващи се мнения относно полезността на предишната система за доброволно етикетиране на говеждо месо за поддържането на пазара след кризата със СЕГ.

Докато предприятията считат, че системата е изиграла известна роля за справяне със загубата на доверие сред потребителите след кризата със СЕГ, търговците на дребно са на различно мнение.

По един въпрос заинтересованите страни бяха единодушни: вече няма основателни причини, поради които говеждото месо да бъде разграничено от другите видове месо и храни във връзка с предоставянето на доброволна информация на потребителите.

Заинтересованите страни описаха предишните правила за доброволно етикетиране на говеждо месо като обременяващи, скъпоструващи и непропорционални, по-специално поради дългия и сложен процес на изготвяне, одобрение и контрол на съответната спецификация.

По мнение на заинтересованите страни потребителите не са били наясно, че спрямо говеждото месо са се прилагали различни правила в сравнение с другите храни във връзка с доброволното етикетиране, и поради това доброволното етикетиране не е било основен решаващ фактор за поведението на потребителите при покупка.

Що се отнася до евентуални затруднения на операторите при адаптирането към правилата от 2014 г., заинтересованите страни не докладваха за такива. Тъкмо обратното: четири заинтересовани страни отговориха, че не е трябвало да адаптират своите маркетингови стратегии, а за три заинтересовани страни правилата са оказали положителни въздействия върху техните бизнес стратегии.

Заинтересованите страни, които съобщиха за положително въздействие, считат по-специално, че новите правила са осигурили възможност за по-голяма гъвкавост в производствената верига, така че да се реагира бързо на пазарните възможности и търсения.

Анализът на оценката, представена от заинтересованите страни, показа ясно, че новата система, която е също толкова надеждна, колкото предишната (среден брой точки за този аспект: 4,1 преди 2014 г. и 4,0 след 2014 г.), е дала възможност за постигане на важни резултати по отношение на следното:

- ефективност на системата — среден брой точки: 2,8 преди 2014 г. и 4,5 след 2014 г.: понастоящем системата се възприема като по-ефективна;

- сложност и административна тежест за компетентните органи и производителите — среден брой точки: 4,4 преди 2014 г. и 2,4 след 2014 г. във връзка със сложността за компетентните органи и 4,3 преди 2014 г. и 2,3 след 2014 г. във връзка със сложността за производителите. По мнение на заинтересованите страни е било регистрирано осезателно намаляване на сложността за компетентните органи и производителите;

- административна тежест за компетентните органи — среден брой точки: 4,4 преди 2014 г. и 2,4 след 2014 г. Заинтересованите страни счетоха, че административната тежест за компетентните органи е била висока, когато са се прилагали предишните правила, и че тя е средна при прилагането на новата система, което е свързано главно с контрола;

- административни разходи за производителите — среден брой точки: 4,1 преди 2014 г. и 2,5 след 2014 г. Благодарение на новата система разходите за производителите са намалени. Заслужава си да се отбележи, че степента на това намаление беше оценена като по-значителна от компетентните органи, отколкото от заинтересованите страни;

- капацитет за правилно информиране на потребителите — среден брой точки: 3,1 преди 2014 г. и 4,1 след 2014 г. Според мнението на заинтересованите страни новата система беше счетена за по-подходяща за предоставяне на правилна информация на потребителите.

Анализът на отговорите на въпросника, предоставени от заинтересованите страни, показа ясно, че въведеното през 2014 г. опростяване е оказало положителни въздействия върху сектора.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Чрез опростяването, въведено с Регламент (ЕС) № 653/2014, правилата се предвиждат в съответствие с хоризонталните правила, заложени в Регламент (ЕС) № 1169/2011 за предоставянето на информация за храните на потребителите.

В допълнение към доброволното етикетиране на говеждо месо, което понастоящем съответства на хоризонталните правила във всички държави членки, в четири държави членки са били поддържани някои национални специфики. Португалия и Словения са поддържали цялостна национална система за уведомления и контрол, Италия е опростила националната система, а във Франция много оператори са продължили да използват спецификациите, одобрени преди 2014 г., като контролът се осъществява от независим орган.

Като цяло ефектите от опростяването бяха оценени като положителни от държавите членки и заинтересованите страни. Компетентните органи и операторите не са срещнали затруднения, свързани с въвеждането на новите правила на административно и оперативно равнище.

Новите правила бяха оценени положително от повечето респонденти, тъй като те позволяват да се постигне опростяване, хармонизиране с други сектори, намаляване на административната тежест и подобряване на капацитета на операторите да отговарят на изискванията на потребителите, без това да създава проблеми на равнището на търговията в рамките на ЕС или да подкопава ефективността и надеждността на системата.

Някои респонденти посочиха, че е налице риск от по-чести несъответствия, но не бяха представени доказателства в подкрепа на това твърдение. Анализът на наличните данни относно процента на несъответствие преди и след въвеждането на новите правила показа сравними нива на несъответствие.

Въз основа на извършения анализ по време на предходни оценки и на отговорите на въпросника, получени от държавите членки и заинтересованите страни, Комисията счита, че опростяването на доброволното етикетиране на говеждо месо съгласно Регламент (ЕС) № 653/2014 функционира по удовлетворителен начин и че не е налице необходимост от преразглеждане на действащите разпоредби за доброволното етикетиране на говеждо месо.